

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο ν. 3190/1955 “ Περὶ Εταιρειῶν Περιορισμένης Ευθύνης” εμφανίζει σήμερα πολλὴς ἀτέλειες καὶ ἔχει πλεόν ἀνάγκη τροποποίησης. Ακριβῶς γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, ὁ συγγραφέας πιστεύει ὅτι μιὰ νέα σε βάθος ἐπεξεργασία τῶν θεωρητικῶν θεμελίων καὶ τῶν πορισμάτων τῆς νομικῆς πράξης τοῦ δικαίου τῆς ἐπε ἰκανοποιεῖ, ὄχι μόνον τὴν θεωρητικὴ ἔρευνα τῆς σημαντικῆς αὐτῆς εταιρικῆς μορφῆς, ἀλλὰ καὶ μιὰν ἐπείγουσα πρακτικὴ ἀνάγκη. Πράγματι, ἐνῶ ὁ ν. 3190/1955 ἀπέβλεψε στὸ νὰ καταστήσει τὴν ἐπε τὸ κατάλληλο εργαλεῖο τῆς “μικρῆς καὶ τῆς μεσαίας” ἐλληνικῆς ἐπιχείρησης καὶ νὰ ἀντικαταστήσει τὶς ἤδη λειτουργούσες ψευδοανώνυμες εταιρίες, οἱ ὁποῖες, ἀπὸ ἐλλείψην τῆς κατάλληλης εταιρικῆς μορφῆς, ἀναγκαστικὰ περιεβλήθησαν τὸ νομικὸ ἔνδυμα τῆς ἀνώνυμης εταιρίας, ἡ προσεκτικὴ παρατήρηση τῆς σχετικῆς εταιρικῆς πράξης ὁδηγεῖ σε ἀντίθετα συμπεράσματα καὶ στὴ διαπίστωση ὅτι ἡ ἐπε δὲν ἐκπλήρωσε τὸν σκοπὸ αὐτὸ τοῦ νομοθέτη. Τοῦτο οφείλεται μὲν κυρίως σε ἀνεπιτυχεῖς ρυθμίσεις τοῦ ἰσχύοντος νόμου περὶ ἐπε ἀλλὰ σε ἓνα βαθμὸ καὶ στὴν ἐρμηνεία/ἐφαρμογὴ τοῦ, ἡ ὁποία δὲν μπόρεσε νὰ ἀκοῦθη τὶς ραγδαῖες ἐξελιξίσεις τοῦ εταιρικοῦ δικαίου καὶ δὲν ἔλαβε ὑπ’ ὄψην τὶς μεγάλες προκλήσεις ποὺ προβάλλουν ἐπιτακτικὰ ἀπὸ τὸν ἀνταγωνισμὸ τῶν εταιρικῶν ἐννόμων τάξεων. Ἡ ἐρμηνεία μπορεῖ νὰ συμβάλῃ τόσο στὴν ἐπιτυχέστερη ἐφαρμογὴ τῶν ρυθμίσεων τοῦ νόμου ὅσο καὶ στὴν ἀνάδειξη τῶν ἀτελειῶν τοῦ καὶ νὰ καταστῆι πολὺτιμος ἀρωγὸς τοῦ μελλοντικοῦ νομοθέτη τοῦ δικαίου τῆς ἐπε.

Βασικὴ τοποθέτηση τοῦ παρόντος ἔργου εἶναι ὅτι ἡ ἐπε ἀποτελεῖ αὐτόνομη εταιρικὴ μορφή καὶ συνεπῶς, πέραν τῆς καταγωγῆς ὀρισμένων θεσμῶν/κανόνων τῆς καὶ τῆς ἐξωτερικῆς ὁμοιότητάς τοὺς μὲ ἀνάλογους θεσμοὺς/κανόνες τῆς ἀμιγούς προσωπικῆς καὶ τῆς ἀμιγούς κεφαλαιουχικῆς εταιρίας, εἶναι ἀνάγκη οἱ διατάξεις τοῦ νόμου νὰ ἐρμηνεύονται/ἐφαρμόζονται αὐτόνομα ἐναντὶ τῶν ὡς ἄνω ἀρχετυπικῶν μορφῶν εταιριῶν. Τοῦτο ἰσχύει προπάντων γιὰ τὸν τύπο τῆς μονοπρόσωπης ἐπε. Καταβλήθηκε προσπάθεια νὰ συνδυαστοῦν θεωρία καὶ πράξη ὅπως καὶ νὰ ἀξιοποιηθοῦν κατὰ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο τὰ σχετικὰ πορίσματα τῆς νομοθεσίας. Πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ συμβάλλουν κυρίως ἡ μακρὰ εἰσαγωγὴ στὸ δίκαιο τῆς ἐπε ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκτενὴς σχολιασμὸς τῶν κατ’ ἰδίαν ἀρθρῶν, ἰδίως τῶν σημαντικότερων. Ἀπὸ τὴν ἀπόψη αὐτὴ τὸ “δίκαιο τῆς ἐπε” συνεχίζει τὸ τρίτομο ἔργο μου “Ἐγχειρίδιο Ἐμπορικοῦ Δικαίου”.

Εὐχαριστίες οφείλονται πρωτίστως στὸν Ἀθανάσιο Κουλιόριδα, ἐκλεγέντα Λέκτορα τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου στὸ Οικονομικὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, γιὰ τὸν γόνιμο ἐπιστημονικὸ διάλογο καὶ τὴ συλλογὴ ὁλόκληρης τῆς δημοσιευμένης σχετικῆς νομοθεσίας, ἔπειτα στὸν ἐκδότη Π.Ν.Σάκκουλα καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ συντάκτρια τῆς τμήματος τῆς ἐπιστημονικῆς σύνταξης τῶν ἐκδόσεών του Εὐαγγελία Νεζερίτη, γιὰ τὴν τεχνικὴ τῆς βοήθεια, καὶ τέλος

Πρόλογος

στην υπεύθυνη της φωτοσύνθεσης Διαμάντω Χαλβατζόγλου και την γραφίστρια Χάρις Νικολοπούλου, που με ιδιαίτερη φροντίδα επιμελήθηκαν το παρόν.

Αθήνα Νοέμβριος 2011

Ι.Π.Μ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Εισαγωγή στο δίκαιο της επε

Γενική βιβλιογραφία: *Αλεξανδρίδου*, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, Προσωπικές εταιρίες, τεύχος α', β' έκδ., 2007· *n idia*, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, Κεφαλαιουχικές εταιρίες, τεύχος β', γ' έκδ., 2009· *Αντωνόπουλος*, Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε., β' έκδ., 2008· *Baumbach/Hueck*, GmbHG, 19. Aufl., 2010· *Boehmer*, Einführung in das bürgerliche Recht, 2. Aufl., 1965· *Bork/Schäfer* (Hrsg.), GmbHG Kommentar zum GmbH-Gesetz, 1. Aufl., 2010· *Βούτσας*, Εταιρικοί εμπορικού δικαίου, 1986· *Γεωργακόπουλος*, Εγχειρίδιο εμπορικού δικαίου, τόμος 1, τεύχος 2, Εταιρείες και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, β' έκδ., 2002· *Coing*, Europäisches Privatrecht, Band II, 1989· *Ensthaler/Fueller/Schmidt*, GmbHG, Kommentar, 2. Aufl., 2010· Το Δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, επιμ. Ε. Περάκη, 1994· Το δίκαιο των προσωπικών εταιριών, επιμ. Ν. Ρόκα, τόμος πρώτος, 2001· *Hirte*, Kapitalgesellschaftsrecht, 6. Aufl., 2009· *Immenga*, Die personalistische Kapitalgesellschaft, 1970· GmbHG Großkommentar, hrsgn von Peter Ulmer, Mathias Habersack und Martin Winter, Bände 1 (2005), II (2006) und III (2008)· *Λεβαντής*, Περί εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, 6^η έκδοση, 1998· *Λιακόπουλος*, Γενικό εμπορικό δίκαιο, γ' έκδοση, 1998· *Lutter/Hommelhof*, GmbH-Gesetz, von Bayer-Hommelhoff-Kleindiek-Lutter, 16. Aufl., 2004· *Μάρκου*, Εγχειρίδιο εμπορικού δικαίου, I, Βασικές έννοιες, 2008· *ο ίδιος*, Εγχειρίδιο εμπορικού δικαίου, τόμος 3 τεύχ. α', Εμπορικές εταιρίες, β' έκδ., 2008, και τεύχ. β', Προσωπικές εταιρίες, 2010· *Μουμούρης*, Η εταιρία περιορισμένης ευθύνης, β' έκδ., 1960· *French & Ryan*, Company Law, 24th edition 2007-2008· Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Band 3 Gesellschaft mit beschränkter Haftung, 1996· *Παμπούκης*, Δίκαιο των εμπορικών εταιριών, 1979· *N. Ρόκα*, Εμπορικές εταιρίες, 6η έκδοση, 2006· *Roth/Altmeppen*, GmbHG, Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Kommentar, 6. Aufl., 2009· *Rowedder/Schmidt-Leithoff*, Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbHG), Kommentar, 4. Aufl. 2002· *Scyboz/Scyboz/Gillieron/Braconi*, Code Civil Suisse et Code des Obligations Annotés, Huitième édition, 2008· *Σινανιώτη-Μαρούδη*, Εμπορικό δίκαιο, τόμος 2, Εταιρίες, β' έκδ., 2010· *Σελέκος*, Το εμπορικό μητρώο στο παράδειγμα του μητρώου αε, 1995· *Σκαλίδης*, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, σ' έκδ., 2007· *Τζουγανάτος*, Ανεπαρκής κεφαλαιοδότηση κεφαλαιουχικών εταιριών, 1994· *Τσάτσος*, Το πρόβλημα της ερμηνείας του δικαίου, β' έκδ., 1978· *Τσιριτάνης*, Στοιχεία εμπορικού δικαίου, τεύχος β', σ' έκδ., 1964· *Ψυχομάνης*, Εμπορικό δίκαιο, Γενικό μέρος, 2004· *ο ίδιος*, Δίκαιο εμπορικών εταιριών, τεύχος 1, προσωπικές εταιρίες, 2010· *Würdinger*, Aktien- und Konzernrecht, 3. Auflage 1973.

Διάγραμμα ύλης

- I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις
 1. Από την απεριόριστη στην περιορισμένη ευθύνη
 2. Εννοιολογικά στοιχεία της παρούσας εταιρίας
 - α. Περιορισμένη ευθύνη όρων των εταίρων
 - β. Θεσμοί περιορισμού της ευθύνης

- γ. Εφαρμογή γενικού εταιρικού δικαίου
 - δ. Ευθύνη διαιρετή και ευθύνη εις ολόκληρο
 - ε. Περιεχόμενο εταιρικής σχέσης
3. Οι αρχικές εισφορές των εταίρων
- α. Σκοπός και λειτουργία εισφορών
 - β. Ευθύνη μέχρι της αξίας της εισφοράς
 - γ. Εταιρικό κεφάλαιο τεμαχισμένο
 - δ. Αυθύπαρκτα εταιρικά μερίδια
 - ε. Σύνδεση με το κεφαλαιουχικό στοιχείο
4. Η εταιρική σχέση ως δομική έννοια
- α. Ιδιότυπη ενοχική σχέση
 - β. Το προσωπικό στοιχείο της εταιρικής σχέσης
 - γ. Δέσμευση της εταιρικής παρουσίας
5. Αυτόνομη εταιρική μορφή
- α. Εμπορική εταιρία
 - β. Αρχή της ετεροργάνωσης
 - γ. Προσωπική εταιρία περιορισμένης ευθύνης
 - δ. Ιδιαίτερο δίκαιο της εταιρίας
6. Λόγοι θεσμοθέτησης της παρούσας εταιρίας
- α. Επιδίωξη συγκεκριμένων νομοθετικών στόχων
 - β. Εταιρία μικρής και μεσαίας επιχείρησης
 - γ. Προσωπική κεφαλαιουχική εταιρία
 - δ. Συνέπειες του προσωπικού χαρακτήρα
7. Τύποι εμφάνισης της εταιρίας
- α. Ρυθμισμένοι τύποι εταιρίας στο νόμο
 - β. Απεριόριστοι εμπειρικοί τύποι
 - γ. Η πολυπρόσωπη εταιρία
 - δ. Ο «ενδιάμεσος» χαρακτήρας της επε
 - ε. Η μονοπρόσωπη επε
 - στ. Χωρισμός ευθύνης περιουσιών εταίρων
 - ζ. Η ασφάλεια των εταιρικών συναλλαγών
 - η. Αυτοτέλεια νομικού προσώπου
 - θ. Άρση χωρισμού ευθύνης περιουσιών
 - 8. Ερμηνεία του νόμου και του καταστατικού
 - α. Αυτόνομο ενιαίο σύνολο ατομικών κανόνων δικαίου
 - β. Αποκλίνοντες επιμέρους θεσμοί και κανόνες
 - γ. Προβλεψιμότητα δικαστικών λύσεων
 - δ. Ενιαία ερμηνεία διατάξεων καταστατικού
9. Οργάνωση και διοίκηση εταιρικών σχέσεων
- α. Η συνέλευση των εταίρων
 - β. Οι διαχειριστές
10. Έκταση των εννόμων σχέσεων των εταίρων
- α. Δραστηριοποίηση εταίρων μέσω της εταιρίας
 - β. Περιεχόμενο εταιρικής σχέσης
 - γ. Ουσιώδεις διακρίσεις εταιρικών δικαιωμάτων

Εισαγωγή στο δίκαιο της επε

- δ. Γενικά και ιδιαίτερα δικαιώματα των εταίρων
- ε. Όρια άσκησης εταιρικών δικαιωμάτων
- 11. Ευθύνη των εταίρων
 - α. Είδη της ευθύνης των εταίρων
 - β. Περιορισμός της ευθύνης
 - γ. Ευθύνη κατά την ίδρυση
- 12. Συγκεφαλαίωση
- II. Η επε στην κοινοτική και τη διεθνή έννομη τάξη
 - 1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις
 - 2. Εναρμόνιση όρων εταιρικής δράσης
 - α. Προσέγγιση εθνικών νομοθεσιών
 - β. Τα κατ' ιδίαν μέσα εναρμόνισης των εθνικών δικαίων
 - γ. Εξομοίωση νομικών με φυσικά πρόσωπα
 - δ. Ελεύθερη εγκατάσταση νομικών προσώπων
 - ε. Μετεγκατάσταση υπό αμετάβλητο καθεστώς
 - στ. Μεταφορά εταιρικής έννομης τάξης

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

1. Από την απεριόριστη στην περιορισμένη ευθύνη

α. Η εταιρία (ΑΚ 741) διαφέρει ουσιωδώς από την ένωση προσώπων προς επιδίωξη ορισμένου σκοπού (ΑΚ 61 επ.). Συνιστά γενεσιουργό λόγο της ενοχής προς δημιουργία κοινότητας σκοπού δηλ. προς εξυπηρέτηση του «κοινού σκοπού με κοινές εισφορές» των εταίρων, ενώ η ένωση προσώπων συνιστά συνένωση (προσώπων) προς δημιουργία ν.π. χάριν ορισμένου σκοπού. Η δημιουργία ενός ν.π. προς επιδίωξη ορισμένου σκοπού γενικά διαφέρει από τη δημιουργία της εταιρίας με νομική προσωπικότητα, αφού το ν.π. της εταιρίας έχει ως σκοπό τον «κοινό σκοπό» των εταίρων. Η διάκριση έχει σημασία δεδομένου ότι στο ισχύον εταιρικό δίκαιο, είναι μεν αληθές ότι η εταιρία μπορεί κατά το νόμο να επιδιώκει και ιδεολογικό σκοπό, όμως είναι επίσης αναμφισβήτητο ότι κάθε εταιρία προϋποθέτει δέσμευση («ενοχή») των εταίρων προς επιδίωξη «κοινού σκοπού με κοινές εισφορές» και συνήθως αποκτά σκοπό οικονομικό και δη εμπορικό (βλ. ΑΚ 741). Επομένως, αποκτά εδώ σημασία, όχι μόνο η ύπαρξη σκοπού και νομικού προσώπου, αλλά και το είδος του σκοπού και του ν.π. Όταν, λοιπόν, ο «κοινός σκοπός» της εταιρίας είναι οικονομικός και δη όταν αυτός είναι εμπορικός, η επιδίωξη του συνδέεται ή καθιστά αναγκαίον τον σχηματισμό ιδιαίτερης εταιρικής περιουσίας χάριν επιτεύξεως του «κοινού σκοπού». Οι κοινές εισφορές των εταίρων αποβλήπουν/συμβάλλουν στη δημιουργία της¹. Και το ερώτημα που ανακύπτει στις πε-

1. Η έννοια της εταιρίας κατά την ΑΚ 741 είναι γενική (και γι' αυτό η διατύπωσή της είναι αφηρημένη). Υπάγονται σε αυτήν τόσο η εταιρία με ιδεολογικό όσο και η εταιρία με οικονομικό σκοπό, της οποίας η δομή διαφέρει προφανώς από την πρώτη, τόσο η εταιρία που δημιουργεί μόνο προσωπικές όσο και η εταιρία που εκτός από τις προσωπικές δημιουργεί και περιουσιακές έννομες σχέσεις. Οι τελευταίες απαιτούν επίσης διαφορετική δομή της εταιρίας και των εταιρικών σχέσεων, όπως θα φανεί

ριπτώσεις αυτές είναι, αν και κατά πόσον η περιουσία αυτή είναι ή σχηματίζεται ως χωριστή ή ιδιαίτερη (εταιρική) περιουσία έναντι των ατομικών περιουσιών των εταίρων, και δη αν και κατά πόσον η ευθύνη των εν λόγω περιουσιών των εταίρων αποκόπτεται από την ευθύνη της εταιρικής περιουσίας για τα χρέη της εταιρίας².

β. Ο σχηματισμός ή όχι ιδιαίτερης (χωριστής) εταιρικής περιουσίας έναντι της ατομικής περιουσίας των εταίρων έχει σημαντική επίδραση και επί του περιεχομένου (χαρακτήρα) της εταιρικής συμμετοχής. Η τελευταία αποτελεί το αντικείμενο της εταιρικής σχέσης δηλ. της ιδιότυπης έννομης σχέσης του εταίρου με την εταιρία, η οποία ρυθμίζει σχέσεις εξουσίας, όχι μόνο μεταξύ των συμβαλληομένων, αλλήλα και μεταξύ αυτών και των εν λόγω οικονομικών αγαθών, σύμφωνα με όσα εκτίθενται επ' αυτού στην οικεία θέση³. Επομένως, παρά το γεγονός ότι η εταιρία μπορεί κατά το νόμο να έχει και ιδεολογικό σκοπό, είναι αναμφίβολο ότι, όταν αυτή έχει οικονομικό ή εμπορικό σκοπό, αποκτά ιδιαίτερη σημασία το περιουσιακό στοιχείο της εταιρικής συμμετοχής, αφού επί ορισμένων εκδηλώσεών του, ιδίως επί εκείνων των στοιχείων που συγκροτούν την συναλλακτική αξία και τον οικονομικό προορισμό της, είναι δυνατό οι εταίροι να αποκτούν άμεση εξουσία, όπως εκτίθεται στην οικεία θέση (βλ. π.κ. υπό τα άρθρα 1, 4 και 27 επ.). Επίσης, λόγω της προσωπικής ευθύνης των εταίρων για τα χρέη της εταιρίας. Τούτο, επειδή, όπως είπαμε, οι εταίροι δεσμεύονται προς επιδίωξη «κοινοῦ σκοπού με κοινές εισφορές» και κατά ius cogens συμμετέχουν στην εταιρική περιουσία (δηλ. στο ενεργητικό και στο παθητικό της, στα κέρδη και στις ζημίες της, βλ. και ΑΚ 741, 762-763, 759)⁴. Από συστηματική άποψη, ο περιορισμός της ευθύνης τους αποτελεί στο ισχύον εταιρικό δίκαιο την εξαίρεση, η οποία, για λόγους ασφάλειας δικαίου, είναι έλλογη και υλοποιείται από το δίκαιο αυτό με τη βοήθεια των προς τούτο κατάλληλων θεσμών του ισχύοντος περιουσιακού δικαίου, οι οποίοι συγχρόνως μεταηλλάσσουν τον αρχικό χαρακτήρα των εταιρικών σχέσεων⁵. Διότι, όπως το δίκαιο γενικά, έτσι και το δίκαιο της επε αποτε-

στη συνέχεια του παρόντος. Για την έννοια της ΑΚ 741 βλ. *Μάρκου*, ΕγχειρΕΔ, τ. 3, τεύχ. α', 2008, σ. 42 επ. με παραπομπές· *τον ίδιο*, Περί της εννοίας της εμπορικής εταιρίας, ΕλλΔνη 2010, 913 επ.· *Γεωργακόπουλο*, ΕγχειρΕΔ, τομ. 1 τευχ. 2, β' έκδ., σ. 1 επ., 8 επ.

2. Τούτο προς τον σκοπό αποκλεισμού της ευθύνης των εταίρων έναντι των εταιρικών πιστωτών και της αδυναμίας των τελευταίων να επεμβαίνουν στις ατομικές περιουσίες των πρώτων. Βλ. επ' αυτών εκτενώς *Μάρκου*, Ο χωρισμός της ευθύνης των περιουσιών στο δίκαιο των εταιριών, ΕλλΔνη 2011, 330 επ.

3. Με βάση τη διαμόρφωση των σχέσεων αυτών προσδιορίζεται και η κατανομή των εξουσιών που κάθε φορά το δίκαιο απονέμει. Έχει σημασία να θυμίσουμε ότι αντικείμενα δικαιώματος μπορούν να είναι όχι μόνον ενσώματα αλλήλα και ασώματα. Βλ. ενδεικτικά *Μπαλή*, ΓενΑρχ., 1961, §§ 61, 180· *Σπυριδάκη*, ΕισηγΑστΔ, 1995, σ. 195 επ., 198 επ.

4. Η έννοια αυτή της εταιρίας αποτελεί έννοια γένους. Στις ειδικές μορφές εταιριών, όπου ανήκει και η επε, η έννοια αυτή υφίσταται εκείνες τις προσαρμογές ή αλλαγές οι οποίες επιβάλλονται από τα ειδικά (και ιδιαίτερα) στοιχεία τους και την ανάγκη συνύπαρξής τους υπό την ειδική αυτή μορφή εταιρίας. Βλ. επ' αυτού *Μάρκου*, ΕλλΔνη 2010, 913 επ. με πολλές παραπομπές· *Μαρίνο*, ΔικΓΠΕ (επιμ. Ν.Ρόκας), § 3 αρ. περ. 1 επ.

5. Άλλωστε το ζητούμενο εδώ δεν είναι κατ' ακρίβεια αν ο εταίρος ευθύνεται αλλήλα αν αυτός ευθύνεται περιορισμένα μέχρι το ποσό ή την αξία της εισφοράς του (για δε τον χαρακτηρισμό «εταιρεία

Εισαγωγή στο δίκαιο της επε

ηλεί σύστημα κανόνων δικαίου και διαμορφώνεται ορθολογικά μέσω θεσπίσεως επιμέρους κανόνων και θεσμών από την εκάστοτε ισχύουσα έννομη τάξη⁶.

γ. Ο σχηματισμός ιδιαίτερης εταιρικής περιουσίας χάριν επιδιώξεως του εταιρικού σκοπού (βλ. π.χ. ΑΚ 758, 761, ΚΠολΔ 982 § 2 στοιχ. β) θέτει το ερώτημα για την σχέση της με την ατομική περιουσία των κατ' ιδίαν εταίρων, όπως και για το είδος της ευθύνης της τελευταίας για τα χρέη της εταιρίας. Συνευθύνεται για τα χρέη αυτά η ατομική περιουσία των εταίρων ή ευθύνεται αποκλειστικά η εταιρική περιουσία; Η απάντηση του ζητήματος αυτού προηγείται της απόκτησης νομικής προσωπικότητας, όχι μόνον επειδή, στο ισχύον εταιρικό δίκαιο, υπάρχουν και εταιρίες χωρίς νομική προσωπικότητα (ΑΚ 741), αλλά και επειδή η εκ μέρους της εταιρίας απόκτηση ή όχι νομικής προσωπικότητας συνδέεται με το ζήτημα, αν η εταιρία αποκτά ικανότητα δικαίου και το ν.π. της εταιρίας γίνεται ο δικαιούχος της εταιρικής περιουσίας, χωρίς εντούτοις η τελευταία με την εκ μέρους της εταιρίας απόκτηση της νομικής προσωπικότητας να αποβάλλει τον χαρακτήρα της ως ιδιαίτερης εταιρικής περιουσίας, δεσμευμένης στην εξυπηρέτηση του εταιρικού σκοπού. Αυτά ισχύουν σε συνδυασμό και με τον αληθού αναπτυχθέντα οργανωτικό χαρακτήρα της νομικής προσωπικότητας που ικανοποιεί την ανάγκη για ενιαία εμφάνιση (εταίρων και εταιρικής περιουσίας) στις εταιρικές συναλλαγές (βλ. π.χ. ΑΚ 784)⁷.

2. Εννοιολογικά στοιχεία της παρούσας εταιρίας

α. Περιορισμένη ευθύνη όλων των εταίρων

α. Η επε του ν. 3190/1955 είναι πρωτίστως εταιρία, η οποία έχει «κοινό σκοπό» των εταίρων και, εκτός από τα γενικά χαρακτηριστικά της εταιρίας (βλ. γι' αυτά ΑΚ 741), έχει και ιδιαίτερα⁸. Το σημαντικότερο από τα τελευταία στοιχεία είναι ο σχηματισμός ιδιαίτερης ομάδας περι-

περιορισμένης ευθύνης» βλ. π.κ. υπό το άρθρο 2). Βλ. επ' αυτών εκτενώς *Μάρκου*, *ibid*, ΕλλΔνη 2011, 330 επ.· *Γεωργακόπουλο*, ΕγχειρΕΔ, τομ. 1 τευχ. 2, β' έκδ., σ. 14 επ.· *Μαρίνο*, ΔικΕΠΕ, άρθρο 20 αρ. περ. 50 επ.· *Σωτηρόπουλο*, ΔικΠΕ (επιμ. Ν. Ρόκα), § 1 αρ. περ. 13 επ., 18 επ.

6. Η επεξεργασία των κατ' ιδίαν θεσμών και κανόνων που ισχύοντος εταιρικού δικαίου βοηθά στην ορθότερη ένταξή τους στο ισχύον σύστημα δικαίου και συνεπώς στην ορθότερη ερμηνεία/ εφαρμογή τους. Έχει π.χ. σημασία να δούμε ποιοι από αυτούς αποτελούν θεσμούς του κοινού δικαίου (περιουσίας ή προσώπων) και ποιοι αποτελούν ιδιαίτερους θεσμούς του εταιρικού δικαίου. Βλ. εκτενώς π.κ. ιδίως υπό Ι 8.

7. Βλ. επ' αυτών εκτενώς *Μάρκου*, ΕγχειρΕΔ, τ. 3, τεύχ. β', 2010, σ. 158 επ. με παραπομπές· *Αλεξανδρίδου*, Δικ. Εμπορ. Εταιρ., τεύχ. α', β' έκδ., σ. 83 επ.· *Μνουόδη*, στον ΑΚ Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, άρθρο 741 αρ. 1 επ., 13 επ.· *Σωτηρόπουλο*, ΔικΠΕ, τ.1 § 1 αρ. 1 επ., 16 επ.

8. Η θέση που υποστηρίζεται εν προκειμένω είναι ότι η επε αποτελεί εταιρία (ΑΚ 741), της οποίας οι εταίροι επιδιώκουν μεν «κοινό σκοπό», όμως με διαφορετικά νομικά μέσα για την υλοποίησή του, όπως είναι η περιορισμένη ευθύνη όλων, η αυστηρή οργάνωση της εταιρικής περιουσίας, η ετεροργάνωση και το εταιρικό κεφάλαιο. Από τη θεμελιώδη υποχρέωση των εταίρων προς επιδίωξη «κοινού σκοπού» απορρέουν κατ' ιδίαν υποχρεώσεις τους οι οποίες είτε προβλέπονται στο νόμο ρητώς είτε αναγνωρίζονται ερμηνευτικά. Βλ. π.χ. άρθρα 1, 4, 6, 9, 13, 16 επ., 27 επ.